

America. Kingston: UNESCO, 2007. P. 35. **17.** Orna E. Information policies: Yesterday, today, tomorrow // Journal of Information Science. 2008. Vol. 34. № 4. P. 550. **18.** Xue S. Internet policy and diffusion in China, Malaysia and Singapore // Journal of Information Science. 2005. Vol. 31. № 3. P. 238–250. **19.** Eisenbeis K. Federal information policy: the changing environment // American Library Association. 1989. Vol. 28. № 3. P. 295–300. **20.** Hill M. W. National information policies and strategies: Overview and bibliographic survey. West Sussex: Bowker Saur Limited, 1994. P. 3. **21.** Arnold A. M. Developing a national information policy-considerations for developing countries // The International Information and Library Review. 2004. Vol. 36. P. 200. **22.** Wesley-Tanaskovic I. Guidelines on national information policy: (scope, formulation and implementation). Paris: UNESCO, 1985. P. 7. **23.** Baark E. Information policy in India and China // Information Development. 1985. Vol. 1. № 1. P. 21. **24.** Porat M. U. The information economy: Definition and measurement. Washington: Office of Telecommunication, 1977. P. 209. **25.** Henrici I. Approach to the formulation of a national information policy for South Africa // South African Journal of Library and Information Science. 2007. Vol. 70. № 1. P. 31.

Stoyko O. M. Foreign approaches to the classification of information policy

The concept of information policy, which began to acquire forms of national information policy in the 1970s, is considered. The foreign approaches to its classification are analyzed, including such aspects as: technical and scientific information; library; information and communication technology (ICT); social issues; government information and economy.

The first group includes such aspects as: ICT infrastructure, electronic resource acquisition, improvement in services, communication with usage and feedback, effective usage of resources, electronic library and shared information. The second aspect includes issues such as: book access, collection policy, content distribution, information network system; data usage and distribution; digital archive; expert in information and occupation; library repository, public access etc. The 'social' researches focused on issues such as: collection rights; data protection, access; freedom of speech; information literacy or digital literacy; information security; information society, global village; privacy; quality of life; social contract.

Key words: *information policy, information and communication technologies, information society, access to information.*

УДК 323.1

В. А. ЯВІР,
кандидат політичних наук

ПРАВА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН НА ОСВІТУ РІДНОЮ МОВОЮ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ

Стаття присвячена загальній етнополітичній проблемі – освіті мовами національних меншин в Україні. Одномовна освіта мовами національних меншин тривалий час була підґрунтям для підживлення дезінтеграційних тенденцій в Україні. Оскільки реакція на обмеження цього права у Законі України «Про освіту» виявилася жорсткою, автор досліджує позицію сусідніх держав та міжнародних інституцій з мовного питання, аналізує останні законодавчі ініціативи та міжнародний досвід. І доходить висновку, що розширення мовних прав національних меншин саме по собі є позитивним явищем, однак у сучасних етнополітичних умовах на тлі незнання державної мови це сприяє ізоляції національних меншин, їх орієнтації виключно на етнічні батьківщини,

поширенню сепаратистських настроїв, що в підсумку може загрожувати національній безпеці та територіальній цілісності України.

Ключові слова: дезінтеграція, національні меншини, освіта, мовна політика.

Явир В. А. Права національних меншинств на образование на родном языке в Украине: анализ законодательных инициатив

Статья посвящена актуальной этнополитической проблеме – образованию на языках национальных меньшинств в Украине. Одноязычное образование на языках национальных меньшинств долгое время было основой для подпитывания дезинтеграционных тенденций в Украине. Поскольку реакция на ограничение этого права в Законе Украины «Об образовании» оказалась жесткой, автор исследует позицию соседних государств и международных организаций по языковому вопросу, анализирует последние законодательные инициативы и международный опыт. И приходит к выводу, что расширение языковых прав национальных меньшинств само по себе является положительным явлением, однако в современных этнополитических условиях на фоне незнания государственного языка это способствует изоляции национальных меньшинств, их ориентации исключительно на этнические отечества, распространению сепаратистских настроений, что в конечном итоге может угрожать национальной безопасности и территориальной целостности Украины.

Ключевые слова: дезінтеграція, національні меншинства, образование, языковая политика.

Yavir V. A. National minorities native tongue education rights in Ukraine: the analysis of draft laws

The article is devoted to the urgent ethnopolitical problem – education in the languages of national minorities in Ukraine. One language education in the languages of national minorities has long been the basis for nourishing disintegration trends in Ukraine. Since the response to the restriction of this right in the Law of Ukraine “On Education” has been tough, the author studies the position of the neighboring states and international institutions on the linguistic issue, analyzes recent legislative initiatives and international experience. And she comes to the conclusion that the expansion of linguistic rights of national minorities itself is a positive phenomenon, but under modern ethnopolitical circumstances on the background of ignorance of the state language, it promotes the isolation of national minorities, their orientation exclusively on ethnic homelands, the spread of separatist sentiments that may eventually threaten the national security and territorial integrity of Ukraine.

Key words: disintegration, national minorities, education, language policy.

У контексті освітньої реформи в Україні 5 вересня 2017 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про освіту», ст. 7 якого визначає мовою освітнього процесу в закладах освіти України державну мову. Зокрема, держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти. Що ж стосується осіб, які належать до національних меншин України, то їм гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) з навчанням мовою відповідної націо-

нальної меншини поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням українською мовою¹.

Це право не поширюється на загальну середню, професійну (професійно-технічну), фахову передвищу та вищу освіту. Але при цьому відповідно до ст. 7 Закону України «Про освіту» особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства. Тобто жодного порушення або утисків прав представників національних меншин Закон України «Про освіту» не містить, оскільки не перешкоджає вивченню мов національних меншин у середній школі.

Відмова від одномовної середньої освіти (лише мовами національних меншин) була продиктована тим, що представники національних меншин у місцях компактного проживання демонструють дуже низький рівень володіння державною мовою. Так, за даними Міністерства освіти України, у 2016 р. понад 36 % випускників Закарпаття, зокрема 75 % випускників Берегівського району, склали ЗНО з української мови з результатом від 1 до 3 балів за 12-бальною шкалою. 60 % школярів, що належать до угорської та румунської меншин (складали ЗНО з математики та історії України однією з цих мов), взагалі не подолали мінімальний поріг тестування з української². У Закарпатській області середню освіту лише угорською мовою надають понад 10 % шкіл, і їх частка щороку зростає.

Румунські та угорські організації національних меншин заявили, що ст. 7 Закону України «Про освіту» містить норми, які суперечать статтям 10, 22, 23, 53 Конституції України та відкривають шлях до мовної асиміляції національних меншин. Їх підтримали етнічні батьківщини. Тож реакція сусідніх держав, які мають численні та потужні національні меншини в Україні, була ще гострішою. Це Угорщина, Румунія, Молдова, Польща, Росія, а також Болгарія і Греція. Уряд Угорщини, вимагаючи непідписання Президентом України Закону «Про освіту», навіть вирішив блокувати всі подальші рішення Європейського Союзу, спрямовані на зближення ЄС з Україною. Угорщина та Румунія об'єднали зусилля з метою домогтися змін в українському освітньому законодавстві. Обидві держави неодноразово зверталися до України з проханням не приймати новий освітній закон, який, на їхню думку, серйозно порушує права румунської і угорської національних меншин. Угорщина, зокрема, пообіцяла ініціювати перегляд Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Україна стоїть на чітких позиціях, які повністю відповідають європейським стандартам: Закон України «Про освіту» не обмежує права національних меншин, а навпаки, створює для них додаткові можливості, а саме – інтеграції в українське суспільство, яку забезпечує вільне володіння державною мовою. Міністр закордонних справ України П. Клімкін, спростовуючи закиди румунської та угорської сторін, заявив, що позиція України полягає не в тому, щоб обмежити навчання мовами національних меншин, а в оволодінні представниками національних меншин державною мовою в процесі здобуття середньої освіти. «Інакше громадяни України, які розмовляють здебільшого угорською або румунською, не зможуть вступити до університету, не зможуть служити в армії або зайняти державну посаду... І це також питання національної безпеки.

Ідея цього закону – не обмежити когось, а розширити можливості для всіх, залучити всіх до суспільного життя»³, – наголосив міністр.

12 жовтня 2017 р. питання освіти мовою національних меншин було розглянуто на засіданні Парламентської Асамблеї Ради Європи, під час якого ухвалено Резолюцію № 2189 (2017) «Новий український Закон про освіту: основна перешкода для викладання рідних мов національних меншин». Цим документом ПАРЄ висловила занепокоєння щодо статей, які стосуються освіти мовами національних меншин у Законі про освіту, наголосивши, що нове освітнє законодавство України не відповідає належному балансу між державною мовою та мовами національних меншин. У Резолюції зазначається, що «новий освітній закон призводить до значного скорочення мовних прав національних меншин у сфері освіти, раніше гарантованих законодавством України. Ці національні меншини, які раніше мали право на одномовні школи і повноцінні навчальні програми рідною мовою, тепер опиняються в ситуації, в якій освіту їх рідною мовою може бути забезпечено (поряд з освітою українською мовою) тільки до закінчення початкової освіти»⁴.

Україна відправила Закон України «Про освіту» на експертизу у Венеціанську комісію – дорадчий орган Ради Європи з питань конституційного права, котрий надає висновки щодо відповідності проектів законодавчих актів європейським стандартам та цінностям. У своєму висновку від 8 грудня 2017 р. Венеціанська комісія загалом підтримала ст. 7 Закону України «Про освіту», відхиливши претензії сусідніх держав. Зокрема, Венеціанська комісія підкреслила, що сприяння посиленню державної мови та її обов'язковість для всіх громадян є законною і навіть похвальною метою держави. Те ж стосується державних заходів для вивчення мови всіма громадянами, які є шляхом до подолання існуючих нерівностей та сприяють ефективнішій інтеграції в суспільстві осіб, що належать до національних меншин⁵.

Оперативно реагуючи на реакцію сусідніх держав, народні депутати зареєстрували кілька законопроектів, зокрема: «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо виконання резолюції ПАРЄ стосовно забезпечення прав корінних народів, національних меншин України на навчання рідною мовою» № 7259 від 07.11.2017; «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин» № 7146 від 28.09.2017. Ініціатори останнього законопроекту, посилюючись на Європейську хартію регіональних мов або мов меншин, начебто порушення Законом «Про освіту» Конституції України, Резолюцію ПАРЄ № 2189 (2017), жорстку позицію Угорщини та Румунії, пропонують забезпечити захист мовних прав національних меншин шляхом незастосування окремих положень ст. 7, що стосуються навчання в закладах освіти в межах тих територій, на яких поширена регіональна мова або мова меншини та за рішенням відповідної місцевої ради застосовуються заходи, спрямовані на використання регіональних мов або мов меншин.

Ініціатори законопроекту виходять з того, що тільки вільний розвиток і рівноправність усіх національних мов, висока мовна культура є основою духовного взаєморозуміння, культурного взаємозбагачення і консолідації суспільства, тому вважають, що внесення запропонованих змін дасть змогу забезпечити

захист мовних прав національних меншин, зняти напруженість у суспільстві, спричинену прийняттям закону.

У п. 1 ст. 7 законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин» № 7146 від 28.09.2017 пропонується визначити мовою освітнього процесу в закладах освіти державну мову, а також регіональну мову або мову меншин, якщо заклади освіти розташовані на територіях, на яких поширена регіональна мова або мова меншин та за рішенням відповідної місцевої ради застосовуються заходи, спрямовані на використання регіональних мов або мов меншин⁶.

Також відповідно до п. 1 ст. 7 держава має гарантувати кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти регіональною мовою або мовою меншин у державних і комунальних закладах освіти, якщо заклади освіти розташовані на територіях, на яких поширена регіональна мова або мова меншин та за рішенням відповідної місцевої ради застосовуються заходи, спрямовані на використання регіональних мов або мов меншин.

Слід відзначити дуже важливий аспект, який взагалі не згадується в обґрунтуванні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин» № 7146 від 28.09.2017. У проекті нормативно-правового акта не просто пропонується залишити (відновити) обсяг мовних прав національних меншин України у сфері освіти в попередньому обсязі – на рівні середньої освіти, як стверджують його ініціатори. Проектом закону пропонується зобов'язати державу Україна гарантувати кожному громадянину України право на здобуття освіти на всіх рівнях, включаючи професійну (професійно-технічну), фахову передвищу та вищу мовами національних меншин. Тобто законопроект передбачає суттєве розширення мовних прав національних меншин у сфері освіти.

При цьому, як саме Україна має матеріально-технічно забезпечувати це право всіма регіональними мовами – їх тринадцять (російська, білоруська, болгарська, вірменська, гагаузька, ідиш, кримськотатарська, молдовська, німецька, новогрецька, польська, ромська, румунська, словацька, угорська, русинська, караїмська, кримчацька), а також мовами інших національних меншин – ініціатори законопроекту не поточнюють. Щоправда, автори пропонують усунути прогалину в знанні державної мови серед представників національних меншин – заклади освіти, де освіта надається регіональною мовою або мовою меншин, повинні будуть забезпечувати обов'язкове вивчення державної мови в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови.

Ставши на шлях євроінтеграції, Україна взяла на себе зобов'язання, у тому числі у сфері захисту прав національних меншин. Однак жоден міжнародний документ (за винятком Хартії регіональних мов або мов меншин), ратифікований Україною, насправді, не зобов'язує державу гарантувати середню, а тим більше вищу освіту мовами національних меншин. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом серед політичних цілей містить лише загальні – зміцнення поваги до прав людини та основоположних свобод, у тому

числі прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності⁷.

Хартія регіональних мов або мов меншин в Україні була прийнята у перекладі, який суттєво викривлює і спотворює її оригінальний зміст. Закон про її ратифікацію 2003 р. неодноразово з огляду на це намагалися скасувати, однак саме на його основі за режиму В. Януковича було прийнято Закон України «Про засади державної мовної політики», який продовжив практику викривленого правозастосування Хартії. Однак навіть Хартія регіональних мов або мов меншин зобов'язує держави-підписанти передбачити можливість надання всіх рівнів освіти (ст. 8) саме регіональними або міноритарними мовами, а не мовами найбільших національних меншин, які в Україні на неї посилаються⁸.

Щонайважливіше, забезпечення мовних прав української національної меншини в країнах, які найактивніше вимагають скасування ст. 7 Закону України «Про освіту», – Румунії та Угорщині далеке від того обсягу прав, які ці країни вимагають від України. ПАРЄ це відзначила в Резолюції № 2189 (2017): «Асамблея обізнана, що україномовні меншини в сусідніх країнах не мають права на одномовну освіту своїми рідними мовами і не дістають переваг від домовленостей, спрямованих на заохочення двомовної освіти». Тому ПАРЄ рекомендувала владі сусідніх країн, які законно закликають до захисту своїх меншин, продемонструвати готовність запропонувати українським громадам, які проживають у відповідних країнах, угоди, аналогічні тим, на яких вони наполягають для своїх власних меншин. Представники Угорщини та Румунії під час обговорення наполягали на скасуванні цього пункту в тексті резолюції ПАРЄ, адже законодавство цих країн передбачає право на одномовну освіту. Інша річ, що українська національна меншина не претендує на його реалізацію.

Проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо виконання резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи стосовно забезпечення прав корінних народів, національних меншин України на навчання рідною мовою» № 7259 від 07.11.2017 пропонується внести зміни до Закону України «Про освіту», які полягають у розширенні прав національних меншин на освіту рідною мовою. Зокрема, авторами пропонується викласти абзац третій ст. 7 у такій редакції: «Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини»⁹. Тоді як ст. 7 Закону України «Про освіту» гарантує право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини. Автори законопроекту пропонують зобов'язати державу гарантувати національним меншинам також право на здобуття середньої освіти мовами національних меншин. Однак не згадують про те, які дезінтеграційні загрози і ризики для національної безпеки та територіальної цілісності несе таке право національних меншин у місцях їх компактного проживання в сучасних умовах гібридної війни та сепаратизації окремих територій України за етнічною ознакою.

Крім того, ініціатори законопроекту не уточнюють, яким чином Україна буде матеріально-технічно забезпечувати це право всіма мовами національних меншин. Річ у тому, що в Україні немає реєстру національних меншин, жодним

нормативним актом не запроваджено їх офіційного переліку, а Закон України «Про національні меншини в Україні» у ст. 3 дає дуже загальне визначення національної меншини: «до національних меншин належать групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою»¹⁰. Тож, виходячи з цього визначення, до національних меншин можна зарахувати всі 130 національностей, які були зафіксовані під час Всеукраїнського перепису 2001 р. З цього випливає, що Україна зобов'язується гарантувати право на здобуття загальної середньої освіти мовами представників усіх національностей, які проживають в Україні. Включаючи мігрантів, які набули громадянства і більшістю держав не визнаються національними меншинами, адже це теж групи громадян України, які не є українцями за національністю, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою. Отже, є національними меншинами. Постає питання, яким чином Україна гарантуватиме право на здобуття середньої освіти, скажімо, мовою урду (Індія, Пакистан) або в'єтнамською? Це нерелевне для такої поліетнічної держави, як Україна, зобов'язання, яке фактично пропонують покласти на неї автори законопроекту.

Закон України «Про засади державної мовної політики» також не дає чіткого визначення поняття «мови національних меншин». Згідно зі ст. 1 цього Закону «мови національних меншин – мова меншини, що об'єднана спільним етнічним походженням»¹¹. Очевидно, що цю проблему можна вирішити шляхом запровадження реєстру національних меншин, уточнивши і обмеживши їх перелік за чіткими критеріями. І лише після цього врегулювати питання надання середньої освіти мовами національних меншин.

Таким чином, вищезгадані законопроекти щодо відновлення прав національних меншин на освіту рідною мовою суперечать концепції освітньої реформи в Україні (яка передбачає інтеграцію, консолідацію всіх громадян незалежно від етнічного походження на основі знання державної мови), оскільки містять зобов'язання держави гарантувати кожному громадянину України право на здобуття освіти на всіх рівнях, включаючи професійну (професійно-технічну), фахову передвищу та вищу мовами національних меншин, що підживлюватиме сепаратистські тенденції в середовищі національних меншин та генеруватиме загрози національній безпеці та територіальній цілісності України.

Тож, пропонується відмовитися від змін, які зобов'язують державу гарантувати право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття загальної середньої освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини. З огляду на те, що статус національної меншини в Україні досі не врегульовано, а також не запропоновано чітке законодавче визначення поняття «мова національної меншини», Україна не зможе гарантувати реалізацію цього права представникам усіх національностей (національних меншин), що проживають на її території.

Розширення мовних прав національних меншин саме по собі є позитивним явищем, однак у сучасних етнополітичних умовах на тлі незнання державної мови це сприяє ізоляції національних меншин, їх орієнтації виключно на етнічні батьківщини, поширенню сепаратистських настроїв, що в підсумку може загрожувати національній безпеці та територіальній цілісності України.

1. *Про освіту*: Закон України // Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. Ст. 380.

2. *Лілія Гриневич*: «У розвитку мовної освіти в Україні є три основні напрями» / Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/esi-novivni/novini/2017/04/13/liliya-grinevich-u-rozvitku-movnoyi-osviti-v-ukrayini-e-tri-osnovni-napryamki/>.

3. *П. Клімкін* щодо претензій Угорщини: «Закон «Про освіту» нікого не обмежує» / Європейська правда. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/09/29/7071661/>.

4. *The New Ukrainian Law on Education: a Major Impediment to the Teaching of National Minorities' Mother Tongues*: Resolution 2189 (2017) / Parliamentary Assembly. URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24218&lang=en>.

5. *Opinion on the Provisions of the Law on Education of 5 September 2017 Which Concern the Use of the State Language and Minority and Other Languages in Education* / Venice Commission. URL: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)030-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)030-e).

6. *Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин*: проект Закону України № 7146 від 28.09.2017 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62612.

7. *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони*. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

8. *Європейська хартія регіональних мов або мов меншин*. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_014.

9. *Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо виконання резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи стосовно забезпечення прав корінних народів, національних меншин України на навчання рідною мовою*: проект Закону України № 7259 від 07.11.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=7259&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=

10. *Про національні меншини в Україні*: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 36. Ст. 529.

11. *Про засади державної мовної політики*: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 23. Ст. 218.

Yavir V. A. National minorities native tongue education rights in Ukraine: the analysis of draft laws

The article is devoted to the urgent ethnopolitical problem - native tongue education of national minorities in Ukraine. One language education in the languages of national minorities has long been the basis for nourishing disintegration trends in Ukraine. Since the response to the restriction of this right in the Law of Ukraine "On Education" has been tough, the author studies the position of the neighboring states and international institutions on the linguistic issue, analyzes recent legislative initiatives and international experience.

In the context of the educational reform in Ukraine on September 5, 2017, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine "On Education", Art. 7 of which defines the state language in the language of the educational process in educational institutions of Ukraine. In particular, the state guarantees every citizen of Ukraine the right to receive formal education at all levels (pre-school, general secondary, vocational (vocational), specialist pre-school and higher), as well as out-of-school and postgraduate education in the state language in state and municipal educational institutions. As far as persons belonging to national minorities of Ukraine are concerned, they are guaranteed the right to study in communal education establishments for pre-school and primary education, along with the state language, the language of the national minority.

The refusal to provide a monolingual secondary education (only in languages of national minorities) was dictated by the fact that representatives of national minorities in places of compact residence display very low level of proficiency in the state language.

Romanian and Hungarian minority organizations stated that Article 7 of the Law of Ukraine "On Education" contains rules that contradict Articles 10, 22, 23, 53 of the Constitution of Ukraine and open the way to linguistic assimilation of national minorities. They

were supported by ethnic homelands. So, the reaction of neighboring states with numerous and powerful minorities in Ukraine was even more acute. They are Hungary, Romania, Moldova, Poland, Russia, as well as Bulgaria and Greece.

Hungary and Romania have joined efforts to bring changes in Ukrainian educational legislation. Both states have repeatedly appealed to Ukraine not to adopt a new educational law, which in their opinion seriously violates the rights of Romanian and Hungarian national minorities. Hungary, in particular, promised to initiate a revision of the Association Agreement between Ukraine and the EU.

Rapidly reacting to the reaction of neighboring states, deputies registered several draft laws, in particular: "On amendments to the Law of Ukraine "On Education" regarding the implementation of the PACE resolution on the rights of indigenous peoples, national minorities of Ukraine to study in their native language" No. 7,259 dated 07.11.2017; "On Amendments to the Law of Ukraine "On Education" on ensuring the protection of the language rights of national minorities" No. 7146 dated 09/28/2017.

The above-mentioned draft laws on restoring the rights of national minorities to education in their native language contradict the concept of educational reform in Ukraine (which involves the integration, consolidation of all citizens, regardless of ethnic origin, on the basis of knowledge of the state language), since they include the state's obligation to guarantee every citizen of Ukraine the right to education at all levels, which will foster separatist tendencies in the national minorities and generate threats to national security and territorial integrity and Ukraine.

The author comes to the conclusion that the expansion of linguistic rights of national minorities itself is a positive phenomenon, but under modern ethnopolitical circumstances on the background of ignorance of the state language, it promotes the isolation of national minorities, their orientation exclusively on ethnic homelands, the spread of separatist sentiments that may eventually threaten the national security and territorial integrity of Ukraine.

Key words: disintegration, national minorities, education, language policy.

УДК 323.01

В. М. ТАРАСЮК,
аспірант

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ

Розглядаються актуальні проблеми, пов'язані з припиненням аналогового й переходом на цифрові стандарти телевізійного мовлення. Аналізуються причини та наслідки кодування супутникового телебачення. Досліджуються способи мінімізації впливу зовнішньої інформаційної агресії.

Ключові слова: інформаційна безпека, інформаційна політика, телевізійне мовлення, державна політика, регулювання сфери інформаційних технологій.

Тарасюк В. Н. Информационное пространство в Украине: вызовы и угрозы

Рассматриваются актуальные проблемы, связанные с прекращением аналогового и переходом на цифровое телевизионное вещание. Анализируются причины и последствия кодирования спутникового телевидения. Исследуются способы минимизации влияния внешней информационной агрессии.